8

D. A. G.

OBSTACULA MEDICINÆ

ANNUENTE EXPER. ET NOBILISS. FAC. MED. IN ILLUSTRI ACAD. UPSAL.

SUB

PRÆSIDE,

VIRO NOBILISS. ATQUE EXPERIENT.

DN. DOCT. CAROLO LINNÆO,

SACR. REG. MTIS ARCHIATRO, MED. ET BOTAN. PROFESS. REG. ET ORD. ACAD. IMPERIAL. N. C. MONSPEL. STOCKH. BEROL. UPSAL. TOLOS. SOCIO.

PLACIDÆ BONORUM CENSURÆ SPECIMINE ACADEMICO

SUBIICIT

ALUMNUS REGIUS

JOHANNES GEORG. BEYERSTEN,

ROSLAGUS.

IN. AUD. CAR. MAJOR. A:o MDCCLII. FEBR. D. 19

HORIS ANTE MERIDIEM SOLITIS.

STRENGNESIÆ.

B. L.

Cum ambitus Medicinæ maximum hoc æuo ceperit incrementum, eo quod pleræque eius partes elaboratæ ſunt ac limatæ; ſummum tamen eius robur conſiſtere videtur in accuratiſſima & Morbi & Medicamenti *cognitione. Aſt quando oculos in præſens hocce ſeculum coniicimus, multa a Clinicis derelicta quaſi ſimplicia eſſe ſentimus, quæ, tantum abeſt ut negligi debeant, ut potius in memoriam revocandæ ſint & uſum Artem ſalutarem exercentibns. Quod cum ita ſit, ſæpiuſcule mecum inquiſivi in cauſſas communis ignorantiæ, per quam plurima eaque egregia prorſus Remedia adeo prætereuntur, ut obſoleſcant penitus. Hæc mea, qualiacunque demum ſint, judicia, tuæ, C. L. cenſuræ, dum ſpecimen edo academicum, ſimpliciter ſubmitto, quod, quamvis reciſum, prout id ſcilicet res anguſta domi fert, & felix ſit fauſtumque, & tibi gratum!*

Ut

UT quam plurima iaceant Medicamenta, id non unæ, ſed plures coniunctim efficiunt rationes, & quidem:

1. *Conſvetudo, quæ uti late per orbem terrarum, ſic etiam in Medicina dominatur.* Hinc Medici quaſi ex more recepto certa præſcripſerunt remedia, parum perpendentes, utrum votis reſponderet eventus. Huc etiam referenda eſt crebra medicamentorum mutatio.

Beccabunga, *Borrago*, *Bugloſſa*, *Plantago*, non ſunt fere niſi oleraceæ. *Conſolida regalis* nullo uſu inſignis, niſi forte ad Syrupum violarum adulterinum, ad quem adhiberi non debebat. *Conſolida media*, *Cardiaca*, *Antirrhinum*, *Euphraſia*, *Polium creticum*, *Cyanus*, *Prunella*, ex conſvetudine potius, qvam ex rationibus botanicis, in officinis ſervantur. *Centumnodiam* retinuere Medici, *Vvam Vrſi*, quamvis ſumme adſtringentem, neglexere. *Hepatica alba*, *Ros Solis*, caſu in officinas irrepſerunt. *Carlina*, egregium in hyſteria remedium, neſcio quo fato præteritur. Macræ illæ *Verbenæ* nullo, niſi vetuſtatis, merito officinalium numerum augent.

2. *Theoria Medicorum varia & hypotheſes, pro diverſis Medicinæ ætatibus diverſiſſimæ.* Cauſſas ſcilicet morborum proximas, & medicamentorum in corpus

agendi modum ſe noſſe putarunt, & ex his principiis vires medicamentorum deducere ſuſtinuerunt.

Olim in acutis medicaminibus calidis uſi & volatilibus ſunt. Hodie commendantur *acida, refrigerantia, diluentia, phlebotomiæ, potus debilitantes. Moſchus, Ambra, Zibethum* medicamenta in *exanthematicis* habita *quondam* ſunt fortiſſima, qualia *nunc* eſſe deſierunt. Sed hæc forte dies ventura reducet. Atque ſic ſua tandem laus, ſuusque honos conſtabit *Vlmariæ, Matriſylvæ, Snibus Abelmoſchi, Geranio moſchato*, quæ *hodie raro* ad exanthemata pellenda adhibentur, quamvis certis *iam pridem* obſervationibus de viribus illorum certiores facti ſimus.

3. *Neglectus Specificationis Morborum.* Hinc præſtantiſſima ad morbum quendam in uno homine debellandum, remedia, immo vero illa ipſa, quæ ob inſignem virtutem ſpecifica nuncupantur, in alio adhibita, vel nihil omnino iuvant, vel ægroto officiunt, ſemper profutura, ſi ſpecies morbi utrobique eſſet eadem. Itaque quamdiu Medici non diſponunt hanc de morbis doctrinam ad eum modum, quo Botanici plantarum ſcientiam dudum ordinarunt, non poterit non dubia ſæpius & fallax eſſe medicina.

Quodſi quis *colicam hæmorrhoidalem plethorici* adgrediatur *ſpirituoſis, calidisque carminativis*, quæ *colicæ flatulentæ corporis tardioris & frigidi* conveniunt, næ is graviſſimi erroris ſentiet in ægro ſpecimina triſtiſſima, cuius rei videſis in Diſſ. Med. Dni. Dr. Bæck De Medicam. Domeſt. &c. exemplum memorabile.

4. *Præceps imprudensque iudicium de venenis, eorumque a medicamentis differentia, quæ non niſi gradu virium inter ſe diſcrepant.* Hinc anteceſſores, dum opinabantur plantam quandam eſſe venenatam, ægris eam exhibere vix auſi ſunt.

Lauro-

Laurocerasus neque in phthiſi neque in ſiphilitide, quamquam laudabile remedium, uſurpatur, ob veneni, ſi diis placet, latentis ſuſpicionem. *Pulſatilla*, cuius radix ſtrenuum ad hyſteriam auxilium, obſoleta eſt, cum Helvigius obſervaret, quendam, ſyrupo ex ea parato uſum, interire; quaſi vero potus inebriantes ideo exſecrari homines deberent, quod abuſu illorum quidam & rationem & vitam peſſumdant. *Lignum Colubrinum*, in ictu venenato & quartana celebre, etiam vitatur. *Mandragoræ* uſum commendare nemo fere audet, quamvis vires eius ad podagram monſtraverit Schapperus. *Belladonna*, ut viroſa in uſum non vocatur, quem tamen ab ea inſignem ad tumores mammarum compeſcendos, exſpectare licet.

5. *Abuſus circumforaneorum & ad mortes experimenta.* Hi absterruerunt a clariſſimis medicamentis ægros, ita ut Medicus ea propinare vereretur, quandoquidem formidoloſus ægro adverſarius fidem vel potius fucum faciebat, idem ei deſtinari pharmacum quod aliis dudum mortem acceleraſſet, per ſe quidem innocens, at intempeſtiva adplicatione noxium.

Veratrum olim deploratos ſanavit morbos, erroribus autem Agyrtarum & doſi iuſto forte maiori factum eſt, ut in deſvetudinem abierit. *Frangulæ cortex* heroicum eſt purgans; Medici tamen eum præſcribere vix ſuſtinent, forte veſtigiis territi audaculorum, qui nimiam eius exhibuere portionem. *Opii* uſum, vel externum diu recentiorum plurimi reformidarunt.

6 *Timiditas medicorum & cautio, ne ægris nocerent exhibendis remediis triſtioribus.* Quam ob rem lenta potius medicamenta veluti ſeduli ſpectatores, quam ſtrenua adhibuerunt.

Ex hac forte ratione Stahliani *Chinæ corticem* averſantur, quamvis ex ignorantia Botanices elegerint *Caſcarillam*, eximiam ſane in exacerbantibus, ceterum non omnis malignitatis expertem. *Elaterium*, quod draſticum quidem eſt, minime

tamen tam horrificum, vt ne in hydrope adhiberi queat, & *Squillam*, cuius vis incidendi viſcidum maxima, diu medici uſurpare veriti ſunt, cum iuſtam utriuſque doſin ignorarent. *Gummi Guttæ*, quia mochlicum, omittitur, quanquam Turcæ uſum eius ad quartanam nos docuerunt & experimenta N. D. Præſidis in Noſocomio nautarum Holmenſi inſtituta confirmarunt.

7. *Doſes medicamentorum perexiguæ.* Dum enim Medici nimis cauti fuerunt in exhibendis medicaminibus, in id inciderunt incommodi, vt opem ferre laborantibus non poſſent. Et, fatebor enim, veremur ne Medici compluries hoc nomine hodieque peccent, dum proponunt drachmas herbarum pro infuſo, ubi unciæ erant ſumendæ. Contra Agyrtæ, intrepidi & perfrictæ frontis homines, ſæpe id præſtant egregie, in quo Medicum probitatis ſtudioſum deficere videas.

Quod ſi quis ad ſolvendum alvum R*hei gr.* tantum ij porrigeret, næ is effectu fruſtraretur. *Caprifolium* in decoctis adhibitum, ſed non ea portione, quæ requiritur, quare vis eius ſanguinem mundificandi plurimos latet. *Chinæ* doſis largior. ſi quid ea proficies, eſſe debet. Ad luem veneream, quæ *ex regn. veg.* petuntur *auxilia*, etiam parciori ſorte, quam par eſt, manu propinantur.

8. *Inſcitia in re Botanica Pharmacopoeorum, plantas ſæpe adulterinas pro genuinis venditantium,* quibus quando intentus non obtinetur effectus, abſterretur ab uſu illarum in poſterum Medicus.

Pro Hermodactyli rad. quæ ad Rheumatiſmum commendatur, interdum *Colchici*, alias *Ireos* cuiusdam radicem exhibuere, quæ viribus differunt. Itaque incerti rerum Medici illam deſerere coacti tandem ſunt. Pro *Scabioſa Centauream* Fl. Sv. 708. Pro *Acantho Heracleum* 231. dedere. *Dentariæ rad.* ad odontalogiam egregia, neglecta eſt, cum Pharmacopœi ignorarent,

rent, utrum ex *Dentaria* 565. an *Lathraea*, 518. an alia quapiam deſumi debeat. *Pimpinellæ Italicæ rad.* adſtringens in hæmorrhagiis a *Poterio* perperam accipitur; Huc refer errorem, quo pro *Hyperico* 625. cuius vis vulneraria reſolvens, & anthelmintica, ſumitur illud 624.

9. *Medicorum ignorantia in Botanicis, vel incuria in improbandis & elimininandis inutilibus, ſpuriis, & ineptis ſuccedaneis.*

Hoc quidem antea obtinuiſſe ſuſpicamur, iam nunc in tanta botanices luce meliora ſperare fas eſt. *Acmella* in calculo eximia, cum cariſſima ſit & rariſſima, eligenda eſt ex eius familiaribus, quæ vicibus eius fungatur. Hic vero delectus opus Botanici eſt. Quamobrem generi humano gratificatus eſt N. D. Præſes, notificando *Siegesbeckiam* utpote proximam recte ſubſtitui *Acmellæ*; quod deinceps confirmavit D. D. Haſſelquiſt experimento, in juvene calculoſo hic Upſaliæ inſtituto. *Arnicam*, æque ac *Doronicum* eſſe veneni ſuſpicione notandam, facile iudicabit Botanices gnarus, illa tamen innoxia per ignorantiam rei botanicæ habita fuit, licet hoc veneni inſimulatum. *Bellis minor* fruſtra fere magni fit, ob præſtantiam virium, quæ illi ineſſe creduntur. *Rosmarinum Sylveſtrem* præſentiſſimum eſſe ad tuſſin Ferinam auxilium, vix agnoſcent Practici, niſi qui ſimul Botanici, quod tamen comprobat hodie eius Weſtrogothis frequentiſſimus in hoc morbo uſus. *Meliſſa Turcica* in officinis ſervatut, quamvis multo debilior Canarienſi, quæ excluditur, *Saxifraga* & *alba* & *rubra*, quamvis neutra memorabile quid præſtitit, locum tamen utraque inter officinalia obtinet. *Mechoacannam* raro adhibent, ut nimis debilem, cum præ aliis, ad purgandos infantes idonea ſit. *Botryos herbam* ex Europaea planta deſumunt, quam ex *Americana* recipere & odor & ſapor ſuadent; ſiquidem optimum ad phthiſin auxilium deſiderant. *Ribis nigræ* herba & ſtipites laudabile ad hydrophobiam & dyſenteriam febrilem morboſque contagioſos alios remedium negligitur, cum de viribus eius nihil memoriæ veteres prodiderint, quas olfactus facile obſervat, guſtus non item.

10. *Uſus*

10. *Uſus Medicamentorum compoſitorum.* ſcilicet cum ſimplicia rariſſime adhibeantur, fit ut ad cognitionem virium plantarum ope experientiæ non veniamus.

Vix neceſſarium iudico exempla adferre. Quicunque ſcripta veterum evolverit, mirabitur formulas, ſeu potius indices, quibus plurima congeruntur. Videre autem circa hanc rem oportet, ne Sereno cuidam Samm. anſa præbeatur nobis occinendi.

Multos - Medici componere ſuccos
Aſſerunt, pretioſa tamen cum veneris emptum,
Falleris, fruſtra immenſa nomismata fundes.

11. *Miſcela diverſorum.* Etenim ſæpiuſcule plura confunduntur, quæ ſeperatim exhibita & ægrum juvarent, & Medicum nobilitarent; iam autem nihil efficiunt, cum ob contrarias qualitates unum deſtruat alterum.

Sic Aquoſa-Sicca, Viſcoſa- ſalſa, Pinguia-Stiptica, Dulcia-Acria, Acida-Amara, Sapida-Nauſeoſa ſe invicem labefactant & infringunt.

12. *Ignoratio Claſſium naturalium*, ex qua exiſtit, ut ab una planta non diſcas de altera iudicium ferre, principiis botanicis conforme, adeoque verearis in ſolitum proponere remedium, dubius, quid de eo ſperare oporteat.

Mercurialis intrinſecus adhibita eſt, ob inſcitiam methodi naturalis, cuius ſolum uſum externum & in clysmatis concedet, qui de viribus plantarum ratiocinari valet. *Heracleum* inter emollientes receptum, quamvis in omni illa gente Umbellatarum nulla, quod ſcio, inſignis ſit vi emolliendi. *Mitreolam* H. C. Americani propinare deberent de morſis a colubris, loco *ophiorrhizæ*, & vix ac ne vix quidem fruſtrarentur, ſi quid valet calculus Botanicus.

13. *Euporiſtorum neglectus.* Validiſſimas enim medicinas vulgo debemus ab urgente easdem neceſſitate edocto, & vel ut arcana retinenti.

Goccognidii ad cancrum uſum ruricolæ nos docuerunt. *Hepatica nobilis* in hypochondriaſi Gotlandis ſpecificum. *Linnæa* Oſtrobothnienſibus

nienſibus in doloribus arthriticis familiaris, *Piperis fructu* utitur vulgus, in acutis quidem ſæpe perperam, in exanthematicis, certis ſub conditionibus, rectiſſime. *Muſci cumatilis* ad apthas uſum ruſtici indicarunt, *conorum Lupuli* ad luxationes, ac *Tremellæ* Fl. Sv. 1017. ad dolores arthriticos fixos. *Allii* maſticati fœtorem infantibus, ad tormina ſedanda, inſpirant, vel contuſum umbilico epithemathis modo admovent.

14. *Neglectus itinerum extra Europam*, quæ copiam peregrinantibus faciunt noſcendi medicamenta, exteris gentibus familiaria. Hæc enim vel a Barbaris didiciſſe juvat.

Herbam Britannicam ad cacoëthe, *Monardam* in intermittentibus, *Collinſoniam in* colica puerperarum, *Lobeliam, Ceanothum, Diervillam* in ſiphilitide, *Senegam* & *Ophiorrhizam* contra ictus ſerpentum & febres phlogiſticas pharmaca eximia! haud ita pridem nobis indicarunt Botanici, qui Americam perluſtrarunt. *Caryophyllatam aquaticam* ſuccedaneum Cort. Chinæ a Canadenſibus haberi, nuperrime nobis tradidit celebr. Kalmius. *Scrophularia aquatica*, Sennam corrigens, *Cortex Peruvianus* &c. a barbaris communicata.

15. *Intermiſſio lectionis ſcriptorum Botanicorum*, præſertim eorum, qui noviſſimis hiſce temporibus fideliſſime expoſuerunt ea, quæ certiſſime, h. e. per experientiam de viribus plantarum conſtant.

Huiusmodi ſunt *Rheede*, *Sloane*, *Fevilleu* &c. *Coreos* in lue venerea uſus plurimos fugit, qui *Shawium* ſuper ea re non viderunt. *Stipitum Dulcamaræ vis* ſanguinem mundificandi, latuit, uſque quo N. D. Præſ. eius declararet præſtantiam; antea enim Pharmacopolæ Solani annui herbam vel Dulcamaræ folia exhibuere. Huius autem vires egregias percepere pauci, cum fere infra juſtam doſin adhuc ſubſtiterimus. *Ononis* raro uſurpatur, quod Medici non didicerunt a Scyllero virtutem eius ad febrem hungaricam. *Onopordi* ad cancrum uſum commendarunt *Veteres*; neglecta vero lectio Veterum neotercis hoc ſpecificum ſubduxit.

16. *Neglectio methodi exhibendi medicamenta*, dum v.g. a planta ſicca vel in decocto eas requirunt virtutes, quas non niſi in viridi herba vel in ſucco invenire licet. Unde æquum cenſetur, Pharmacopœos diligentem inſtituere plantarum culturam, ut ex hortis quotidie arceſſi poſſint illæ, quarum uſus eſt recentium.

Gratiola recens validiſſime purgat & vomitum ciet, *antiquata* iners. *Ireos noſtratis* vis diuretica, qua *recens* ſuperbit, in *ſicca* evanuit, quapropter in *ſucco*, non in *decocto* quærenda. *Sedum minus, ſiccum* nullius in ſcorbuto efficaciæ, quæ ex *recenti* percipitur non temnenda. Sic etiam *Sempervivum*, cuius *ſuccus* in inflammatoriis ab Hottentottis celebratur. *Raphanus*, *Cochlearia*, *Armoracia*, *Naſturtium*, *Naſturtium aquaticum*, *Naſturtium indicum*, *Alliaria*, *virides* in officinis, non *exſiccatæ* proſtare debent, ut graſſanti forte ſcorbuto opponi poſſint. *Rhodiæ rad. recens* ad cephalalgiam multo præſtat *ſiccæ*. Præterea circumſpecte conſiderandum, in qua plantæ parte virtus lateat. Sic qua *ſuccum* lethæo quidem perfuſa *Papavera* ſomno ſunt, non qua *ſemina*, quippe quæ veſca. *Aquas ſtillatitias*, quæ veteribus erant innumeræ, ad paucitatem redegit modernorum perſpicacia.

17. *Omiſſa cultura plantarum*; Hinc eas venum exponant, neceſſe eſt, quas complures annos ſervarunt, & quæ ſitu vires amiſerunt.

Spica Celtica omnibus pene plantis æternior, nam ultra ſeculum, uti ex herbario Burſeriano conſtat, fragantiam retinet: At aliæ non item e. g. *Ginſeng rad.* commendabile analepticum, utpote pretioſa, raro quidem præſcribitur, ſed ſæpe etiam per tineas viribus caſſa, cum nondum ipſi eam colere inſtituerimus. Pro *foliis Mari Veri*, cui nec ars nec natura ſimile dedit, effœti plerumque ſtipites in Pharmacopoliis offenduntur. Non tamen ubique ſylveſtribus cultas præferimus e.g. *Scorzoneram*, *Barbam hirci*. *Cichorium*, amariſque *Intubam* fibris, quæ ſponte ſualveniunt, eligimus præ illis, quas colendo mollivit Olitoris induſtria, ob amarum ſcilicet medicamentoſum, quod

in

incultis deſideratur. Catalogum plantarum, quæ apud nos educari poſſunt, vid. N. D. Præſ. Mat. Med. p. 212.

18. *Ignorantia Pharmacopolarum circa plantas inquilinas.* Ob quam cauſſam ab exteris adquirere coguntur eas, quas domi colligere non noverunt.

Sic noſtrates emunt *rad. Rhodiam*, & *Rad.* ac *Sem. Angelicæ ſatiuæ*, a Norvegis in noſtris alpibus multos ante annos collecta & alienigenis divendita. De cetero catal. plant. offic. quas patria tellus fert, vid. Mat. Med. ſupra cit. p. 210.

19. *Ignorantia communis circa plurima plantarum peregrinarum genera.* Hæc enim efficit, ut dubitemus, genuinæ ne illæ ad nos, an ſuppoſititiæ adportentur, atque adeo generibus ignotis, de viribus illarum, incerti ſimus.

Huc refer *Behen rubrum*, *Myrobalanos*, *Aniſum ſtellatum*, Balſamum *Copaivæ*, *Peruvianum*, Reſinas *Animi*, *Carannæ*, *Elemi*. Gummi reſinas *Myrrhæ*, *Bdellii*, *Sagapeni*. Ligna *Aloës*, *Aſpalathi*.

20. *Receptus in Pharmacopoliis uſus.* Cum enim uſitatis inhærentes Pharmaceutici, ægre illa ipſa medicamenta comparent & arceſſant, quorum vires hodie innoteſcunt, niſi ſperent quantocyus ea venum ire; Medici eſt, & ſibi & ægris conſulentis, Pharmacopœum monere de illis plantis ſiſtendis, quarum uſum ſibi novit in medicina facienda maxime profuturum.

Simorouba præſtantiſſimum in dyſenteria remedium, *Senega* ad ictus venenatos, *Profluvii cortex* in diarrhœa, *Camphorata* in leucorrhœa, *Auricularia* in cophoſi, *Peragua* in diabete, *Caſſine* in variola, *Serpentum Radix* ad morſus eorundem, *Linum catharticum*, conveniéntiſſimum in criticis eccoproticum, omittuntur penitus. *Hypociſtidis ſuccus*, &

& *Fungus Melitenſis*, quamvis egregiæ ad profluvia medelæ, *Herbaque dyſenterica*, cui ad morbum cognominem ſanandum peculiaris virtus, nondum locum adeptæ inter officinales ſunt.

21. *Incuria in colligendis iuſto tempore ſimplicibus, & ſervandis juſto modo collectis.*

Caryophyllatæ rad. niſi primo vere, antequam generoſus latex folia trudendo diffuderit vim aromaticam, eruatur, nequicquam expetitam præſtabit efficaciam. *Rhabarbari rad.* non niſi decennis, ex natali ſolo in armamentarium inferenda pharmaceuticum. *Hyperici Fl.* prius quam ſe explicuerint, legendi, quo balſamica indoles ſervetur. Fructus *Acaciæ Noſtratis legi* debet immaturus, & *Succus* e fructu exprimi immaturo, h. e. antequam frigore acerbitas miteſcat, ſiquidem adſtringendi ſcopo deſtinetur. *Mari veri herba* vaſis probe clauſis ſervanda, ne volatile illud, in quo facultas eius reſidet, ocyus exſpiret.

Verum hæc ipſe equidem ſpatiis excluſus iniquis
Prætereo, atque aliis poſt me memoranda relinquo.

Virgil.